

Jaarverslag 2021

NV Fryslân Miljeu

Leeuwarden, 19 mei 2022

samen halen we alles eruit

Inhoudsopgave

Aanbieding jaarverslag	5
Bericht van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering	5
Samenstelling van de Raad van Commissarissen in 2021	7
Bestuursverslag	8
Juridische structuur Fryslân Miljeu	22
Jaarrekening	23
Geconsolideerde balans voor winstbestemming per 31 december 2021	24
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021	26
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2021	27
Algemeen en waarderingsgrondslagen	28
Grondslagen voor de consolidatie	28
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2021	33
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021	36
Vennootschappelijke balans voor winstbestemming per 31 december 2021	38
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2021	40
Toelichting op de vennootschappelijke balans per 31 december 2021	41
Voorstel tot winstbestemming van het resultaat over het boekjaar 2021	45
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	45
Toelichting op de onderscheiden posten van de vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2021	47
Overige toelichtingen	47
Gebeurtenissen na balansdatum	47
Overige gegevens	49
Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat	49
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	50

Bericht van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering

Jaarrekening

Hierbij bieden wij u aan het jaarverslag van NV Fryslân Miljeu over 2021 en het jaarverslag 2021 van de regio-BV waaraan uw letteraandelen verbonden zijn. Onze raad heeft de jaarverslagen 2021 van de holding en van de dochtervennootschappen in de vergadering van 19 mei 2022 besproken. Deloitte Accountants heeft de jaarrekening gecontroleerd en zal deze van een controleverklaring voorzien. Deze verklaring is elders in dit jaarverslag opgenomen. Wij leggen de jaarstukken 2021 met een positief advies aan u voor.

Toezicht

De raad van commissarissen heeft in 2021 vijf keer vergaderd. Drie vergaderingen zijn vanwege de coronabeperkende maatregelen digitaal gehouden en twee hebben we door de tussentijdse versoepelingen fysiek kunnen houden.

Vast terugkerend onderwerp van bespreking zijn de stukken die in het kader van de planning- en controlcyclus door het bestuur aan onze raad worden voorgelegd. Na bespreking daarvan met het bestuur hebben wij het jaarplan 2021 en de managementrapportages over respectievelijk de eerste vier maanden en de eerste acht maanden van 2021 vastgesteld.

In de meivergadering zijn de jaarverslagen van NV Fryslân Miljeu en haar dochterbedrijven over 2020 behandeld. De accountant heeft in deze vergadering een toelichting gegeven op de bevindingen van de controlewerkzaamheden en op het daarover door Deloitte Accountants uitgebrachte accountantsverslag. Op basis van deze bespreking en het accountantsverslag hebben wij, overeenkomstig het voorstel van het bestuur, de jaarstukken met een positief advies aan de algemene vergadering aangeboden. Uw vergadering heeft de betreffende stukken vervolgens vastgesteld en de vereiste goedkeuring verleend in de aandeelhoudersvergadering van 25 juni 2021.

Gedurende het verslagjaar hebben wij regelmatig met het bestuur van gedachten gewisseld over de voor Fryslân Miljeu relevante (bedrijfs)ontwikkelingen als het gaat om de samenwerking met onze klantgemeenten/aandeelhouders op inzamel- en reinigingsgebied. We hebben goedkeuring verleend aan de inkoop door NV Fryslân Miljeu van de aandelen-A die tot 1 januari 2022 door de gemeente Noardeast-Fryslân in onze vennootschap werden gehouden en aan het vervolgens intrekken van deze aandelen en aandelen-A die al eerder door onze vennootschap waren verkregen. Verder hebben we aan de hand van een presentatie van het hoofd HR en de programmamanager HR het inclusiviteits- en diversiteitsbeleid bij Omrin besproken.

In september 2021 is het reguliere jaarlijkse informeel overleg tussen de ondernemingsraad van Omrin en onze raad gehouden. In dit overleg is in een groepsgewijze opzet van gedachten gewisseld over onder meer de krapte op de arbeidsmarkt en de gevolgen daarvan voor Omrin, de interne communicatie, de veiligheidscultuur en diversiteit.

Vanuit onze toezichthoudende rol stellen wij met tevredenheid vast dat de onzekerheden die het uitbreken van de coronapandemie in 2020 voor ons bedrijf met zich bracht, zoals voor vele andere bedrijven, in het afgelopen jaar bij Fryslân Miljeu aanzienlijk zijn gereduceerd.

Daarmee was de impact van de corona-ontwikkelingen en -maatregelen weliswaar nog steeds een regelmatig terugkerend aandachtspunt in onze vergaderingen, maar veel minder in relatie tot (mogelijke) substantiële effecten op de bedrijfsvoering.

Samenstelling

Na acht jaar deel te hebben uitgemaakt van onze raad, kwam op grond van het rooster van aftreden per 1 juli 2021 een einde aan het commissariaat van de heer Piersma bij NV Fryslân Miljeu. Hier past een uitdrukkelijk woord van dank aan de heer Piersma voor de deskundige en betrokken wijze waarop hij in de afgelopen jaren invulling heeft gegeven aan zijn toezichthoudende rol bij Fryslân Miljeu. Ter invulling van de hierdoor ontstane vacature is in de aandeelhoudersvergadering van 25 juni 2021, overeenkomstig de voordracht van de letteraandeelhouders-A (de gemeenten Harlingen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke), unaniem besloten tot benoeming van de heer Van Mourik per 1 juli 2021.

Per 1 juli 2021 eindigde ook de eerste benoemingstermijn van vier jaar van de heer Stoelwinder als lid van onze raad. Overeenkomstig de voordracht van de houders van aandelen serie B (de gemeenten Achtkarspelen, Ameland en Schiermonnikoog) heeft de algemene vergadering op 25 juni 2021 ingestemd met herbenoeming van de heer Stoelwinder voor een tweede aansluitende periode van vier jaar.

Bezoldiging commissarissen

In het afgelopen jaar hebben wij een extern bureau gevraagd om een analyse te maken van de hoogte van de in 2013 vastgestelde en niet-geïndexeerde bezoldiging in relatie tot met name de beloningsontwikkelingen in de jaren daarna en de toegenomen verantwoordelijkheden van de commissarissen als toezichthouders. In de analyse is een vergelijking gemaakt met een referentiemarkt van andere bedrijven, met als resultaat het advies om de bezoldiging met ingang van 2022 te verhogen tot bedragen rond de mediaan van de referentiemarkt en de bezoldiging met ingang van 2023 te indexeren. De aandeelhouders hebben in hun vergadering van 10 december 2021 in meerderheid ingestemd met de voorgestelde aanpassing van de bezoldiging.

Ten slotte

Onze dank en waardering gaat uit naar de directie en medewerkers, die met veel inzet en betrokkenheid hun bijdrage hebben geleverd aan het realiseren van de voor Fryslân Miljeu gestelde doelen en de uitvoering van de daarmee gemoeide werkzaamheden.

Namens de raad van commissarissen,
G. Gerbrandy, president-commissaris
Leeuwarden, 19 mei 2022

Samenstelling van de Raad van Commissarissen in 2021

dhr. G. Gerbrandy	president-commissaris, benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig de voordracht van de Raad van Commissarissen, lid sinds 1 juli 2019
dhr. Th.R. Piersma	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie A, lid sinds 1 juli 2013, herbenoemd per 1 juli 2017, afgetreden per 1 juli 2021
dhr. T. van Mourik	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie A, lid sinds 1 juli 2021
dhr. P. Stoelwinder	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie B, lid sinds 1 juli 2017, herbenoemd per 1 juli 2021
dhr. J.H. Veenhouwer	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie C, lid sinds 1 juli 2016, herbenoemd per 1 juli 2020
mw. M.H.M. van der Werff	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie E, lid sinds 1 juli 2016, herbenoemd per 1 juli 2020

Bestuursverslag

Inleiding

Gedurende het verslagjaar hebben we met veel enthousiasme en inzet invulling gegeven aan de strategische en operationale doelstellingen van Omrin zoals die voor de periode 2021-2024 zijn vastgesteld. De kwaliteit van onze dienstverlening bij de uitvoering van de inzameltaken en het beheer van de openbare ruimte en in onze advisering hebben onverminderd centraal gestaan in de samenwerking met onze publieke aandeelhouders. Graag neem ik u in dit jaarverslag mee in onze terugblik op 2021.

Externe ontwikkelingen

Het Europees Parlement heeft begin 2021 zijn steun uitgesproken voor het nieuwe EU-actieplan voor de transitie naar een circulaire economie. Centraal hierin staat dat om een volledig circulaire economie tot stand te brengen, in alle stadia van een waardeketen aandacht moet worden besteed aan circulariteit en duurzaamheid: van ontwerp tot productie, en in het hele traject tot bij de consument. Het actieplan is gericht op zeven gebieden die cruciaal zijn om een circulaire economie te realiseren en waar veel grondstoffen worden gebruikt: kunststoffen, textiel, elektronisch afval, verpakkingen, levensmiddelen/water/voedingstoffen, batterijen/voertuigen en gebouwen/bouwmaterialen. Door het Parlement is in aanvulling op het actieplan gevraagd om voor 2030 bindende EU-doelstellingen te formuleren voor materiaal(her)gebruik en voor het gehalte aan gerecycled materiaal in producten.

In het nationale programma 'Nederland circulair in 2050' wordt de transitie geschetst naar een volledig circulaire economie in Nederland in 2050. Tussendoel hierbij is 50% minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030. Om aan het realiseren van die ambitie te kunnen bijdragen heeft de toenmalige staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in januari 2021 aangekondigd dat het Landelijk Afvalbeheerplan 2017-2023 (LAP3) zal worden opgevolgd door een Circulair Materialenplan (CMP1). Waar het huidige LAP volgens de staatssecretaris vooral op de achterkant van de keten is gericht (het afvalbeheer), moet met het CMP meer worden gestuurd op de hogere treden van de afvalhiërarchie, zoals preventie en hergebruik. De ambitie is om met het CMP in een stimulerend kader te voorzien voor het doorontwikkelen van de circulaire economie.

Het belang van opschaling en het versnellen en intensiveren van de stappen om de circulaire doelstellingen te kunnen realiseren wordt breed onderkend, zowel in de politiek als vanuit het werkveld. In de actualisatie van het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2021-2023, die in oktober 2021 aan de Tweede Kamer is aangeboden, ligt de focus op drie thema's: hoger op de R-ladder (verdere verlaging van het grondstoffengebruik en maximaal waardebehoud), systeemverandering van lineair naar circulair en impact door focus op de relevante grondstoffenstromen. Branchevereniging NVRD (waarin de Nederlandse gemeenten en de overheidsbedrijven die actief zijn op het gebied van afvalbeheer zich hebben verenigd, waaronder Omrin) heeft in aanloop naar de vorming van een nieuw kabinet aanbevelingen gedaan om tot een echte ketenaanpak te komen.

Medio 2021 is de Europese Klimaatwet aangenomen, waarin is vastgelegd dat de EU in 2050 klimaatneutraal moet zijn. Daarvoor moet in 2030 de CO₂-emissie in de Europese Unie met 55% zijn gedaald ten opzichte van 1990. In Nederland vormen het Klimaatakkoord, de Klimaatwet en het Klimaatplan de basis van het nationaal klimaatbeleid. Doel voor 2030 is 49% CO₂-reductie ten opzichte van 1990.

In de Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 tussen de VNG namens de gemeenten en het Afvalfonds Verpakkingen is de keuzevrijheid van gemeenten vastgelegd over hun rol in de keten van inzameling tot en met recycling van kunststof verpakkingen en drankenkartons. De gemeenten kunnen kiezen voor het bronscheidingsmodel of het nascheidingsmodel met bijbehorende inzamelvergoeding, als alternatief voor het ketenregiemodel waarin gemeenten verantwoordelijk zijn voor de keten van kunststof verpakingsafval van brongescheiden inzameling of nascheiding, overslag, sortering en laten recyclen met bijbehorende ketenvergoeding. In het nascheidingsmodel levert de gemeente haar restafval aan bij een door het Afvalfonds namens het verpakkend bedrijfsleven gecontracteerde nascheider die zorgt voor nascheiding van het kunststof verpakingsafval. Deze nascheider kan daarbij als samenwerkingsverband van gemeenten ook uitvoering geven aan de opslag, overslag, transport, sortering, vermarkting en/of recycling van kunststof verpakingsafval.

Andere voor Omrin en onze aandeelhouders relevante beleidsontwikkelingen in het verslagjaar waren:

- het invoeren van statiegeld op kleine plastic flessen om de hoeveelheid zwerfafval te reduceren (per 1 juli 2021);
- het invoeren van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor matrassen (van kracht per 1 januari 2022);
- het besluit om per 31 december 2022 statiegeld op blikjes in te voeren, eveneens bedoeld om zwerfafval tegen te gaan;
- de voorgenomen invoering van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor textiel met ingang van 2023, met als achterliggend doel om in 2025 50% van het afgedankte textiel opnieuw te gebruiken door producthergebruik en recycling (waarvan tenminste 20% producthergebruik).

Strategische koers Omrin 2021-2024

In december 2020 is de strategie van Omrin voor de periode 2021-2024 vastgesteld. Vanuit onze 'purpose' - het bouwen van circulaire (afval)ketens voor het welzijn van volgende generaties - wordt het bestaansrecht van Omrin en onze leidraad bij alles wat er in ons bedrijf gebeurt als volgt verwoord in:

- onze missie: het afvalbeleid van gemeenten uitvoeren via inzameling, verwerking en valorisatie van huishoudelijk afval op de meest duurzame wijze; en in
- onze visie:
 - innovatieve, meest duurzame afvalinzamelaar en verwerker (80% hergebruik in 2024) met een top-3 laag nettotarief en aantoonbare maatschappelijke meerwaarde;
 - regisseur van impactvolle circulaire ecosystemen;
 - aantrekkelijke werkgever.

Als publiek bedrijf blijven we bouwen aan onderscheidend vermogen met ons unieke concept. Dit concept is gericht op het maximaliseren van hergebruik - 'bronscheiden waar het moet, nascheiden waar het kan' - in een geïntegreerd ketenmodel, met keuzevrijheid voor onze aandeelhoudende (klant)gemeenten in het te kiezen beleid, waardoor een optimale balans in de afvaldriehoek tarief/milieurendement/serviceniveau kan worden gerealiseerd. Daarnaast staat in dit concept centraal het versterken van onze proactieve rol in de transitie naar een circulaire economie (samenwerking met ketenpartners, het bouwen van ecosystemen en het participeren in communities).

We geven dit vanuit een integrale circulaire visie invulling, waarbij naast het sluiten van grondstofketens en de productie van duurzame energie ook biodiversiteit en inclusiviteit belangrijke pijlers onder ons concept zijn. Hierbij hanteren we de volgende strategische uitgangspunten:

- Omrin kiest voor een publiek profiel;
- Omrin is en blijft als totaaloplosser de gehele afvalketen van huishoudelijk restafval bestrijken;
- Omrin neemt de regierol in de transitie naar een circulaire economie;
- Omrin verricht commerciële activiteiten ter ondersteuning c.q. versterking van de nutstaken;
- Omrin zoekt de balans tussen circulaire bedrijfsvoering, service en kosten;
- Omrin voert een financieel solide beleid;
- Omrin is een aantrekkelijke werkgever;
- Omrin zorgt voor meerwaarde voor de omgeving.

Bij het uitvoeren van de strategie 2021-2024 staan de volgende doelen centraal:

- a. we gaan voor tevreden klanten: goede service, lage kosten en uitstekende dienstverlening;
- b. we zetten in op het maximaal terugwinnen van grondstoffen en duurzame energie uit afval: door innovatie, door verbetering van voor- en nascheiding en door het aangaan van nieuwe samenwerkingen;
- c. we gaan voor circulaire bedrijfsvoering: volledig duurzaam transport, meer biodiversiteit op onze bedrijfslocaties en circulaire inkoop;
- d. we handelen overeenkomstig onze kernwaarden: innovatief, klantgericht, verantwoordelijk, verbindend en professioneel;
- e. we gaan voor een optimale benutting van onze installaties.

Deze strategische doelstellingen zijn uitgewerkt in operationele subdoelstellingen als richtinggevend kader voor onze bedrijvengroepen. De publieksversie van de vastgestelde strategische koers van Omrin is begin 2021 breed gedeeld met onze aandeelhouders en de desbetreffende gemeenteraden, zowel in fysieke vorm als digitaal, en ging vergezeld van een filmpje met de titel 'Omrin inspireert en doet!'. Ook alle medewerkers van Omrin hebben een exemplaar van het strategieboekje ontvangen.

Duurzame prestaties

Omrin wil binnen de mogelijkheden die het heeft, actief aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties bijdragen (de SDG's: sustainable development goals). Deze doelen moeten ervoor zorgen dat onze wereld in 2030 een eerlijke, gezonde en veilige plek is om te leven.

We hebben ons met name verbonden aan de volgende SDG's:

- betaalbare en duurzame energie (doel 7);
- eerlijk werk en economische groei (doel 8);
- industrie, innovatie en infrastructuur (doel 9);
- duurzame steden en gemeenschappen (doel 11);
- verantwoorde consumptie en productie (doel 12);
- leven in het water (doel 14);
- leven op het land (doel 15);
- partnerschappen om doelstellingen te bereiken (doel 17).

In mei 2021 is door de Stichting Nederland Schoon in samenwerking met Omrin een webinar gehouden onder de titel “Fries succes vier en verzilveren”.

Tijdens deze online sessie is aan de hand van praktijkvoorbeelden besproken hoe verder kan worden samengewerkt en koers kan worden gehouden in de succesvolle uitvoering van het project ‘Friesland 100% zwerfafvalvrij’ dat in 2019 van start is gegaan. De stuurgroep (bestaande uit vertegenwoordigers van de Friese Milieu Federatie, de gemeente Heerenveen, de Vereniging Circulair Friesland, Stichting Nederland Schoon en Omrin) heeft de gemeenten vervolgens geïnformeerd over het voornemen om jaarlijks kennisdelingsbijeenkomsten te organiseren, zodat gemeenten van elkaars aanpak van het zwerfafval kunnen leren. Verder zal een menukaart worden samengesteld van incidentele of structurele acties die zijn gericht op de bestrijding van zwerfafval. Afgesproken is dat de Friese Milieu Federatie de rol van initiator overneemt van Nederland Schoon.

Waar de coronamaatregelen het in 2020 niet mogelijk maakten om de Himmelmwiken door te laten gaan, konden wij dit zwerfafvalproject in het afgelopen jaar samen met de basisscholen weer met veel enthousiasme oppakken. Inmiddels wordt dit project voor het 20^e jaar georganiseerd. In de gemeenten Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland en Waadhoeke hebben ruim 7300 leerlingen van de deelnemende basisscholen meegedaan aan het opruimen van zwerfafval in de omgeving van de scholen. Gedurende het afgelopen jaar hebben we ook weer gastlessen over afval en duurzaamheid op een aantal basisscholen verzorgd, deels fysiek en deels online.

In 2021 is 71,0% van het huishoudelijk afval van de Omrin-gemeenten gescheiden (in 2020 was dat 72,9%; deze percentages zijn gebaseerd op de cijfers van bronscheiding in de Friese gemeenten en de cijfers van nascheiding van alle gemeenten die hun afval bij Omrin laten nascheiden). Scheiding aan de bron krijgt invulling door het separaat inzamelen van de deelstromen gft-afval, oud papier, verpakkingsglas en textiel en door scheiding van het door burgers op de milieustraten aangeleverde grof huishoudelijk afval in herbruikbare en recyclebare deelstromen. In 2021 is op de milieustraten in Buitenpost, Damwoude, Franeker, Gorredijk, Grou, Heerenveen, Leeuwarden, Oosterwolde, Stiens en Terschelling een scheidingsresultaat van in totaal gemiddeld 91,1% gerealiseerd.

Een groot gedeelte van het rijdend materieel waarmee Fryslân Miljeu de inzamel- en reinigingswerkzaamheden uitvoert maakt gebruik van fossielvrije brandstof in de vorm van groengas dat door Omrin uit afval wordt geproduceerd. Ook wordt materieel ingezet dat gebruik maakt van groene stroom, bijvoorbeeld prullenbakauto's voor de werkzaamheden in de gemeente Leeuwarden. Zodra wagens moeten worden vervangen of het wagenpark wordt uitgebreid, wordt in plaats van fossiele diesel gekozen voor duurzame brandstof. Overeenkomstig onze strategische doelen streven wij ernaar om ons complete wagenpark uiteindelijk volledig fossielvrij te laten rijden door gebruik te maken van groengas, groene stroom of blauwe (plantaardige) diesel.

Het door Omrin opgestelde verslag van de vierjaarlijks verplichte energie-audit (op grond van de EED: de Europese Energie Efficiency Richtlijn) is begin 2021 door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland goedgekeurd. Deze energie-audit omvat alle bedrijfslocaties van Omrin en vormt een belangrijke basis voor inzicht in het bestaande energieverbruik, het energiebesparingspotentieel in de komende jaren en de te nemen energiebesparingsmaatregelen. De audit richt zich op processen, gebouwen, nutsvoorzieningen en vervoer. Aansluitend is van start gegaan met de concrete uitwerking van vervolgacties om waar mogelijk tot verdere energiebesparing en CO₂-reductie op onze bedrijfslocaties te komen.

In februari 2021 werd de derde Nationale Conferentie Circulaire Economie gehouden, tevens de aftrap voor de landelijke Week van de Circulaire Economie, met als centraal thema: het kantelpunt naar een circulaire economie, van activiteiten op kleinere schaal naar grootschalige systeemverandering. Naast premier Mark Rutte, toenmalig staatssecretaris van IenW Stientje van Veldhoven, voorzitter VNO-NCW Ingrid Thijssen en Anne-Marie Rakhorst van Duurzaamheid.nl is ook namens Omrin een presentatie verzorgd. Hierin is toegelicht wat circulaire economie voor ons bedrijf betekent en hoe daaraan invulling wordt gegeven.

Niet onvermeld mag hier blijven dat het succes en de ambities van Friesland en Noord-Nederland als het gaat om duurzaamheid en circulariteit, inmiddels ook internationaal aandacht en waardering krijgen. Zo werd aan de Vereniging Circulair Friesland in september 2021 de gelegenheid geboden om tijdens het digitaal gehouden World Circular Economy Forum in Vancouver toe te lichten hoe onze circulaire regionale aanpak zo succesvol invulling krijgt. In december werd aan de Vereniging Circulair Friesland de internationale duurzaamheidsprijs “the Four Generation Award” toegekend door de Amerikaanse duurzaamheidsorganisatie Leaders in Energy. Ter gelegenheid daarvan is een pitch verzorgd over de duurzaamheidsinitiatieven die in verenigingsverband zijn opgepakt en uitgevoerd.

Dienstverlening

Kerntaak in de dienstverlening van Fryslân Miljeu is de inzameling van het huishoudelijk afval in onze aandeelhoudende gemeenten in Friesland en Groningen. 2021 was het laatste jaar van de inzameling door Fryslân Miljeu Noordwest in de voormalige gemeente Ferwerderadiel, die bij de herindeling in 2019 onderdeel was geworden van de fusiegemeente Noardeast-Fryslân. Noardeast-Fryslân heeft ervoor gekozen om de afvalinzameling in haar gehele gemeente vanaf 2022 in eigen beheer uit te voeren.

In verband daarmee is de samenwerking tussen Fryslân Miljeu en Noardeast-Fryslân per 1 januari 2022 beëindigd en is deze gemeente niet langer aandeelhouder van NV Fryslân Miljeu. Dit betekent dat NV Fryslân Miljeu vanaf 2022 veertien gemeentelijke aandeelhouders heeft.

De afvalinzameling wordt door ons bedrijf uitgevoerd met inzamelvoertuigen die voldoen aan de nieuwste standaarden en zijn voorzien van up-to-date registratie- en weegsystemen. In de met de gemeenten gesloten dienstverleningsovereenkomsten worden afspraken gemaakt over de te leveren prestaties en vergoedingen en het vereiste kwaliteitsniveau. De gemeenten bepalen hoe de afvalinzameling op hun grondgebied moet worden uitgevoerd en welk inzamelsysteem daarvoor moet worden ingezet. Dit gebeurt in nauw overleg met ons bedrijf en met gebruikmaking van onze kennis en expertise, waarbij het realiseren van de VANG-doelstellingen voor de gemeenten en Fryslân Miljeu leidend is. Hierbij komt, naast de kwantitatieve streefgetallen (tenminste 75% scheiding van het huishoudelijk afval en een hoeveelheid van maximaal 100 kilogram huishoudelijk restafval per inwoner per jaar met als wensbeeld maximaal 30 kilogram in 2025), steeds meer nadruk te liggen op de kwaliteit van de gescheiden ingezamelde deelstromen.

Een omvangrijk en intensief project dat in het verslagjaar in samenwerking met de gemeente Leeuwarden van start is gegaan, is de invoering van nieuw afvalbeleid in de gemeente onder de naam ‘Goed terecht in Leeuwarden’. Belangrijkste verandering voor de inwoners van de gemeente is dat zij - naast een vast bedrag - een variabel bedrag per lediging en per aangeboden kilogram gaan betalen (als gebruik wordt gemaakt van de grijze minicontainer) of een bedrag per gedeponeerde zak (bij gebruik van een afvalverzamelvoorziening). De voorgenomen afrekening op basis van dit diftarsysteem is door de gemeente Leeuwarden met een jaar uitgesteld tot 2023, zodat 2022 kan worden gebruikt als overgangsjaar voor zowel de gemeente en haar inwoners als Omrin. In dit overgangsjaar hoeven de inwoners nog niet te betalen per kilo en aanbidding of per klepbeweging, maar krijgen zij door middel van de vernieuwde Omrin-afvalapp wel inzicht in de hoeveelheden afval die zij produceren en kunnen ze kijken hoe deze hoeveelheden kunnen worden verminderd.

Voor de uitvoering van het project 'Goed Terecht in Leeuwarden' is een aparte projectstructuur ingericht, waarbij vertegenwoordigers van de gemeente en Omrin vanuit verschillende disciplines participeren in de stuurgroep en projectgroep en in werkgroepen op het gebied van uitvoering, communicatie en administratie & registratie.

In operationele zin betekent het nieuwe afvalbeleid van de gemeente Leeuwarden voor ons bedrijf dat de voertuigen die in de gemeente worden ingezet moeten worden uitgerust met een geschikt registratie- en weegstelsel, dat alle afvalcontainers moeten worden voorzien van een registratiechip, dat de verzamelvoorzieningen voor afval volledig diftarproof worden uitgerust en dat een herrouting van het gehele inzamelgebied moet plaatsvinden. Er is flankerend beleid vastgesteld, er zijn afvalcoaches aangesteld, er is een diftarhandboek gemaakt en er zijn procedures uitgewerkt en vastgesteld voor het omgaan met privacygevoelige informatie overeenkomstig de AVG-regels. In augustus 2021 is begonnen met het vervangen van nog in gebruik zijnde minicontainers voor huishoudelijk restafval die met het DIN-opnamesysteem worden geleegd, door DU-containers die voor meer dan 90% uit gerecycled materiaal bestaan en met het Diamond-opnamesysteem worden geleegd. In totaal zijn in 2021 ruim 14.000 nieuwe sortibakken van 240 liter in het gebied binnen de binnenring van de stad Leeuwarden uitgezet. In hoogbouw wijken en in het centrum van Leeuwarden zijn in het afgelopen najaar 170 gft-zuilen voor ondergrondse inzameling in de gemeente Leeuwarden geplaatst voor inwoners die geen eigen gft-container hebben. Om voor deze inwoners de gescheiden inzameling van keukenafval in huis zo gemakkelijk mogelijk te maken, zijn tijdens verschillende evenementen gratis biobakjes uitgedeeld.

In verband met het voornemen van de gemeente Leeuwarden om de oud papierinzameling door vrijwilligers in de avonduren om te zetten naar inzameling met zijladers overdag, zijn in 2021 24.600 minicontainers in de stad Leeuwarden en omliggende dorpen omgewisseld voor nieuwe DU-containers van 240 liter met chip. Deze van gerecycled kunststof gemaakte containers zullen in de nieuwe opzet door Fryslân Miljeu met diamond-zijladvoertuigen worden geleegd. De ingenomen oude minicontainers worden hergebruikt of gerecycled.

Ook in andere gemeenten zijn de nodige werkzaamheden verricht op het gebied van containerbeheer. In de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel heeft Fryslân Miljeu in het afgelopen jaar ruim 47.000 oude minicontainers voor restafval en gft-afval vervangen door nieuwe minicontainers met chip. In de gemeente Westerwolde zijn het afgelopen jaar alle in gebruik zijnde minicontainers voor gft-afval en voor restafval omgewisseld voor in totaal 22.000 nieuwe DU-containers met chip. Ook deze 240 liter-containers zijn grotendeels gemaakt van gerecycled kunststof. Vanaf 2021 voert ons dochterbedrijf BV Groningen Milieu de afvalinzameling in de gehele gemeente Westerwolde uit, nadat het huishoudelijk afval in eerste instantie alleen op het grondgebied van de voormalige gemeente Bellingwedde door ons werd ingezameld. Westerwolde heeft met ingang van 2022 diftarinzameling ingevoerd, waarbij door de inwoners wordt betaald per lediging van de container. Fryslân Miljeu was nauw betrokken bij de voorbereidingen hiervoor, onder andere in verband met de noodzakelijke herrouting.

Met ingang van 2021 wordt de afvalinzameling in de gemeente Het Hogeland volledig onder regie van BV Groningen Milieu uitgevoerd, waarbij voor het grondgebied van de voormalige gemeenten Bedum en Winsum met de Milieudienst Groningen wordt samengewerkt.

Begin 2021 vond de aftrap plaats van het project 'Minder afval in Harlingen', met als doel om inwoners van deze gemeente bewuster te laten omgaan met het afval dat zij produceren. Daarvoor zijn verschillende acties georganiseerd, zoals het uitdelen van een gratis biobakje en biozakjes en het aanbieden van een interactieve presentatie aan dorpsbelangen, wijk- en buurtverenigingen, etc. In mei 2021 is een afvalchallenge in Harlingen gestart, met als doel het verminderen van de hoeveelheid restafval in de grijze container. Deelnemers aan deze challenge zien in de Omrin-afvalapp het gewicht van het door hen zelf ingezamelde restafval en gft-afval en de gemiddelde hoeveelheid van alle deelnemers. Dit moet hen stimuleren om het afval steeds beter te scheiden, zodat minder restafval en meer gft-afval wordt aangeboden. Verder worden diverse tips gegeven voor betere afvalscheiding.

Naast alle werkzaamheden op het gebied van afvalinzameling houdt Fryslân Miljeu zich bezig met het duurzaam beheer van de openbare ruimte in diverse gemeenten. Onkruidbestrijding wordt door ons bedrijf uitgevoerd in de gemeenten Ameland, Achtkarspelen, Harlingen, Leeuwarden, Opsterland, Ooststellingwerf en Waadhoeke, zowel mechanisch (borstelen) als thermisch (met heet water en sensortechnologie). Voor de thermische aanpak maken we sinds afgelopen jaar gebruik van restwarmte van de ReststoffenEnergieCentrale (REC) in Harlingen. Deze restwarmte wordt ingezet voor het verhitten en ontkalken van water waarmee elke week drie opslagtanks met een totale capaciteit van 100.000 liter kunnen worden gevuld. De afvoer vindt plaats met tankwagens die volledig automatisch worden gevuld. In februari 2021 was het volop winterweer en moest de reguliere afvalinzameling zelfs worden aangepast. In de gemeenten Leeuwarden en Harlingen is de gladheidbestrijding uitgevoerd volgens ons duurzame concept door middel van pekelsproeien op de fietspaden en kleinere wegen en een combinatie van pekelsproeien en zoutstrooien op de hoofdwegen. De hoeveelheid zout in pekewater is maximaal 21% ten opzichte van 100% in strooizout. Op het centrale uitrukpunt in Leeuwarden beschikt Fryslân Miljeu over een opslagruimte voor ruim 250 ton zout en een opslagtank voor 310 m³ pekewater. Voor het sneeuwvrij maken van de wegen en fietspaden in Leeuwarden en Harlingen zijn sneeuwplougen en sneeuwborstels ingezet. In vervolg op de door ons bedrijf uitgevoerde coördinatie van de gladheidbestrijding in de gemeente Waadhoeke wordt vanaf het najaar 2021 ook de uitvoering hiervan door Fryslân Miljeu verzorgd. Er wordt een nieuw gladheidbestrijdingsplan voor Waadhoeke opgesteld, er is nieuw gladheidbestrijdingsmateriaal aangeschaft en met gebruikmaking van strooimanagement en de nieuwste navigatiesoftware kan nu automatisch worden gestrooid op minder routes.

Op de milieustraten is gebleken dat het - vanwege de coronamaatregelen - reguleren van het aantal bezoekers dat gelijktijdig aanwezig mag zijn, een positief effect heeft op het scheidingspercentage. Het in 2020 in gebruik genomen reserveringsstelsel voor een bezoek aan de milieustraten van Leeuwarden, Grou, Stiens en Oosterwolde is gecontinueerd, met waar nodig aanpassingen van het systeem om het aanmelden voor een bezoek zo laagdrempelig mogelijk te maken. Met ingang van 2021 wordt in opdracht van de gemeente Westerwolde de dienstverlening op de milieustraat in Ter Apel door ons uitgevoerd.

Met de publiekscampagne ‘Samen halen we alles eruit’, die we met inmiddels vijftien Friese en Groningse gemeenten uitvoeren, willen we de bewustwording van inwoners over het door hen geproduceerde afval vergroten en het scheidingsgedrag stimuleren: voorscheiden wat moet en nascheiden wat kan. Afgelopen jaar is voor deze campagne een nieuwe website gelanceerd. Bauke Mollema en Marit Bouwmeester hebben het afgelopen jaar een gezicht gegeven aan het geven van ‘Scheid Advies’. Hun vlogs over het scheiden van afval, het voorkomen van verspilling en de challenge van een week zonder afval hebben - mede door hun deelname aan de Tour de France respectievelijk de Olympische Spelen - een groot bereik gehaald en veel positieve respons opgeleverd.

De afdeling Relatiebeheer & Beleid is als kennis- en adviescentrum betrokken bij het adviseren aan en ondersteunen van de gemeenten in het realiseren van de VANG-doelstellingen voor het huishoudelijk afval. Ook is de afdeling nauw betrokken bij het stimuleren van burgerparticipatie en communities en bij educatieve activiteiten zoals de eerdergenoemde Himmelwiken. Onderdeel van Relatiebeheer & Beleid is het bedrijfsbureau en het Service Ynformaasje Punt (SYP). Het bedrijfsbureau ondersteunt met name op het gebied van data- en diftarbeheer, rapportages, containermanagement, beheer van aansluitingen en milieupasbeheer. De medewerkers van ons callcenter SYP zijn dagelijks actief met het afhandelen van vragen, meldingen en klachten van burgers via de telefoon, mail en social media.

De inzameling van afval bij bedrijven wordt uitgevoerd door BV Fryslân Miljeu Bedrijfsservice, een van de dochterbedrijven van NV Fryslân Miljeu. Fryslân Miljeu Bedrijfsservice zamelt het bedrijfsafval in bij een groot aantal bedrijven van wisselende omvang in de drie noordelijke provincies. Daarvoor worden aan de gecontracteerde bedrijven rolcontainers, afzetcontainers, perscontainers of ondergrondse bedrijfsafvalcontainers ter beschikking gesteld. Ondanks de coronabeperkende maatregelen waardoor veel bedrijven werden getroffen, is Bedrijfsservice er in geslaagd haar positie op de inzamelmarkt voor bedrijfsafval te consolideren. Er was zelfs sprake van enige groei van het aantal klanten dat gebruik maakt van de dienstverlening van Bedrijfsservice. In het afgelopen jaar is de vernieuwde Omrin Bedrijfsafval-app gelanceerd. Met deze app kunnen bedrijfsafvalklanten hun ledigingschema bekijken, ledigingen en extra diensten aanvragen en meldingen ontvangen over het aanbieden en terughalen van hun containers. Begin 2021 werden de resultaten bekend van het onder onze bedrijfsafvalklanten gehouden klanttevredenheidsonderzoek. De gemiddelde eindbeoordeling kwam uit op een 8 en was daarmee een verbetering ten opzichte van het vorige onderzoek, toen een eindgemiddelde van 7,8 werd behaald. Uit het onderzoek komt naar voren dat onze klanten de duurzaamheidsprestaties van ons bedrijf zeer waarderen en Bedrijfsservice ervaren als degelijk en betrouwbaar.

Kwaliteit, arbo, veiligheid en milieu (KAVM)

Omrin heeft een gecertificeerd en geïntegreerd managementsysteem voor de normen ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu) en ISO 45001 (gezond en veilig werken). Met dit systeem worden risico's op de betreffende onderdelen geïdentificeerd en waar mogelijk voorkomen, worden restrisico's beheerst en worden (bedrijfs)processen continu verbeterd. In maart 2021 heeft certificatiebureau Kiwa de jaarlijkse externe audit uitgevoerd. We hebben complimenten ontvangen over het goed werkende managementsysteem bij Omrin, met open communicatie, korte lijnen en de verder geprofessionaliseerde organisatie. Uit de audit zijn geen kritische tekortkomingen naar voren gekomen. Er zijn drie niet-kritische tekortkomingen geconstateerd, waaronder een periodieke check op relevante regelgeving en het onvoldoende kunnen aantonen dat meetmiddelen zijn gekalibreerd. Deze punten zijn opgepakt, waarna de externe audit met een positief eindoordeel is afgerond.

De processen en werkwijzen binnen Omrin worden periodiek intern beoordeeld door middel van interne auditrondes. Het functioneren en de effectiviteit van het integrale managementsysteem wordt jaarlijks op bestuurdersniveau beoordeeld en waar nodig bijgestuurd door middel van de KAVM-directiebeoordeling.

Naast de hiervoor genoemde KAVM-certificering is ons bedrijf sinds begin 2020 gecertificeerd voor de norm ISO 27001 (informatiebeveiliging). Voor Omrin is essentieel dat we uit een oogpunt van maximale gegevensbescherming voldoen aan de noodzakelijke beheersmaatregelen voor informatiebeveiliging en dat de continuïteit van onze ICT-infrastructuur (die essentieel is voor onze bedrijfsvoering) maximaal is geborgd.

Ook in het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de interne veiligheidsmaatregelen in verband met het zoveel mogelijk voorkomen van verspreiding van het coronavirus onder onze medewerkers. Thuiswerken is in veel gevallen niet mogelijk, omdat een groot aantal medewerkers van Omrin operationeel wordt ingezet (bij de inzameling van het afval, bij het beheer van de openbare ruimte en bij onderhoudswerkzaamheden). Daarom is zoveel mogelijk gekozen voor maatwerk in de vorm van bijvoorbeeld een gedeeltelijke mondkapjesplicht, aangepaste kantinefaciliteiten en aanvullende toegangscontroles op bedrijfslocaties, in combinatie met op de geldende coronamaatregelen afgestemde communicatie. Hierbij zijn het gezondheidsbelang van de medewerkers en het zoveel mogelijk waarborgen van de bedrijfscontinuïteit steeds leidend geweest.

Veilig werken is een continu aandachtspunt binnen Omrin, onder het motto 'we werken veilig of we werken niet'. Dit is expliciet vastgelegd in de integrale beleidsverklaring van Omrin die in maart 2021 door alle directieleden is ondertekend. De aard van onze bedrijfsactiviteiten brengt met zich dat er veel (potentiële) veiligheidsrisico's zijn tijdens het uitvoeren van de dagelijkse werkzaamheden. Deze risico's vragen, los van het treffen en bewaken van concrete veiligheidsmaatregelen, organisatiebreed om verinnerlijking van het veiligheidbewust handelen van alle medewerkers. Uit de in 2020 gehouden meting (met een score van 3,2) blijkt dat de veiligheidscultuur van Omrin op een steeds hoger niveau komt te liggen, maar er moet nog wel het nodige gebeuren om ons ambitieniveau - een proactieve veiligheidscultuur (trede 4) - te kunnen realiseren. Daarom is in maart 2021, in overleg met vertegenwoordigers van de ondernemingsraad, een projectplan voor het verder versterken van de veiligheidscultuur bij Omrin vastgesteld. Acties die hieruit voortvloeien zijn onder andere het vergroten van de focus op het naleven van de veiligheidsregels, elkaar (durven en moeten) aanspreken op onveilig handelen, beter toezicht op consequente naleving van veiligheidsregels en sanctionering bij het niet-nakomen van afspraken en voorschriften. Het nieuwe ongevallenregistratiesysteem liet in het afgelopen jaar een duidelijke stijging zien van het aantal gemelde bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties. Meer meldingen betekent meer alertheid en een groter bewustzijn van onze medewerkers als het gaat om situaties die tot ongevallen zouden kunnen leiden, maar die door het melden structureel kunnen worden verbeterd en in veiliger werksituaties moeten resulteren. De uitvoering van het projectplan wordt mede zichtbaar in de campagne die is gehouden over het juiste gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, in de campagne over LOTOTO (Lock-Out, Tag-Out, Try-Out; de veiligheidsprocedure bij het tijdelijk uit- en inschakelen van installaties bij storingen en onderhoud), het werken met interactieve toolboxes voor het toetsen en trainen van kennis over veiligheid op de werkvloer en het uitvoeren van risico-inventarisaties en -evaluaties. Een voorbeeld van een concrete verbetermaatregel op de werkvloer is het aangeven van veilige looproutes in bedrijfsgebouwen en op bedrijfsterreinen.

Aantrekkelijk en toekomstgericht werkgeverschap

Belangrijk uitgangspunt in de strategie voor 2021-2024 is dat Omrin een aantrekkelijke werkgever wil zijn. Onze medewerkers zijn de sleutel voor het succes van ons bedrijf. Daarom blijven we onverminderd focussen op duurzame inzetbaarheid en investeren we veel tijd en energie in vakkundige, vitale, gedreven en betrokken medewerkers. We leggen veel verantwoordelijkheid bij hen neer, zowel werkinhoudelijk als voor hun professionele ontwikkeling. Tijdens de landelijk georganiseerde Week van de Afvalhelden hebben we onze operationele medewerkers in het zonnetje gezet.

In het verslagjaar hebben de drie eerder ontwikkelde interne trainingsprogramma's onder de noemer 'Duurzaam en energie(k) Omrin' een vervolg gekregen. Het gaat dan om leiderschapsontwikkeling, sturen op energiebronnen en ons kernwaardenprogramma (verantwoordelijk, professioneel, klantgericht, verbindend en innovatief).

Omdat we graag willen weten wat de ervaringen van onze medewerkers zijn als het gaat om thema's zoals werkgeverschap, samenwerking, interne communicatie en vitaliteit, hebben we in het najaar van 2021 een nieuw medewerkerbetrokkenheidsonderzoek (MBO) onder alle medewerkers van Omrin laten uitvoeren. We zien dit als een belangrijk middel om mogelijke verbeterpunten in de organisatie scherp te krijgen en op te pakken en te kunnen analyseren wat ten opzichte van het vorige onderzoek in 2018 is verbeterd. Uit dit onderzoek van bureau Effectory blijkt een hoge bevlogenheid onder de medewerkers. Dit geldt ook voor hun betrokkenheid bij en tevredenheid over Omrin en hun oordeel over het werkgeverschap in ons bedrijf. Verder worden ook de samenwerking in de teams, de werkdruk en de bijdrage die Omrin aan de circulaire doelstellingen levert positief gewaardeerd. Als verbeterpunten komen met name naar voren de communicatie tussen management en hun medewerkers en de afstemming tussen de verschillende bedrijvengroepen. Deze verbeterpunten worden in nauwe samenwerking met de medewerkers via de reguliere overlegstructuren en werkgroepen 'van onderaf' in actieplannen omgezet, om daarmee vanuit ieders verantwoordelijkheid en betrokkenheid de gewenste verbeteringen te kunnen realiseren.

Binnen Omrin blijven gezondheids- en verzuimmanagement en vitaliteitsbevorderende programma's essentiële middelen voor het zo duurzaam mogelijk kunnen blijven inzetten van de medewerkers. Dit krijgt onder andere invulling door het periodiek aanbieden van preventief-medische onderzoeken, bedrijfsfysiotherapie, bedrijfsmaatschappelijk werk en een leefstijlprogramma. Duurzame en levensfasebewuste inzetbaarheid maken integraal onderdeel uit van de jaargesprekken met de medewerkers over hun persoonlijke ontwikkeling binnen ons bedrijf. Over 2021 was sprake van een verzuim van 5,9% en daarmee van een stijging ten opzichte van 2020, toen het verzuim op 4,3% uitkwam. Deze stijging is hoofdzakelijk het gevolg van enkele gevallen van langdurig (niet-werkgerelateerd) verzuim en uitval in verband met corona.

Omrin moet zich als gevolg van de steeds krappere wordende arbeidsmarkt blijven onderscheiden om als toekomstig werkgever uitdagend te zijn en te blijven bij het aantrekken van nieuwe medewerkers. Met de inzet van een werving- en selectiebureau en met gebruikmaking van social media geven we professionele invulling aan ons recruitmentprogramma en positioneren we Omrin zichtbaar en onderscheidend op de arbeidsmarkt. Gelet op de ontvangen reacties, de beperkte tijd dat vacatures bij ons openstaan en de kwalificaties van de kandidaten bij het invullen van het grote aantal vacatures in het afgelopen jaar (Omrin-breed ruim 50), zijn we daar in het afgelopen jaar goed in geslaagd.

Een belangrijke organisatorische aanpassing in het afgelopen jaar was de uitbreiding van de concernstaf met de afdeling 'strategie, beleid en veiligheid'. Dit bracht geen personele uitbreiding met zich, maar een verschuiving binnen de organisatie als geheel. Onder deze nieuwe stafdeling vallen de taakvelden strategie en beleid, relatiemanagement bij de niet-Friese gemeenten, communicatie en marketing, vergunningen en KAVM-aangelegenheden. Met deze wijziging kunnen we beter inspelen op de diverse beleidsontwikkelingen waarmee ons bedrijf te maken heeft en beter invulling geven aan de voorwaardenscheppende en faciliterende rol op KAVM-gebied, mede in het licht van de gewenste verbetering van de veiligheidscultuur.

Vanuit de inclusiviteitsgedachte - de inclusieve samenleving is onderdeel van Omrin's integrale aanpak voor circulariteit - bieden wij waar mogelijk werkgelegenheid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Concreet doen die mogelijkheden zich onder andere voor bij ons regionaal sorteercentrum voor afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA), bij sorteercentra voor textiel en bij kringloopbedrijf Estafette met de Recycle Boulevard in Leeuwarden en de recyclewinkels elders in Friesland. Omrin biedt werkplekken voor vrijwilligers en taakgestraften, voorziet in leerwerkplekken en biedt voor studenten aan diverse MBO- en HBO-opleidingen stageplaatsen aan. Ondanks de coronabeperkende maatregelen hebben in het afgelopen jaar een aanzienlijk aantal studenten hun stageopdrachten bij ons kunnen uitvoeren.

In oktober hebben wij ons samen met 47 andere partners, waaronder de gemeente Leeuwarden, door het ondertekenen van een intentieverklaring verbonden aan het programma Leeuwarden Oost. Met dit langjarige programma moet een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het vergroten van de leefbaarheid en het terugdringen van armoede in dit deel van de stad Leeuwarden. Omrin ziet vanuit dat perspectief mogelijkheden voor bijvoorbeeld trajecten in samenwerking met Stichting Omrin Estafette, met perspectief op de arbeidsmarkt, en de aanpak van overlast door (zwerf)afval.

Ondernemingsraad

In het afgelopen jaar zijn zeven overlegvergaderingen tussen de ondernemingsraad en de algemeen directeur als bestuurder gehouden. Begin 2021 is aan de hand van de jaarplannen van de verschillende bedrijvengroepen uitgebreid stilgestaan bij de algemene gang van zaken van de onderneming (het zogenoemde artikel 24 WOR-overleg dat jaarlijks wordt gehouden).

In de andere overlegvergaderingen is onder andere gesproken en geadviseerd of besloten over de risico-inventarisaties & -evaluaties voor verschillende bedrijfslocaties, organisatiewijzigingen, cao-ontwikkelingen, duurzame inzetbaarheid van de medewerkers, sanctioneringsbeleid bij het niet-nakomen van veiligheidsvoorschriften, de werving- en selectieprocedure bij Omrin, de cyclus van preventief medische onderzoeken en de actuele ontwikkelingen rond corona. De ondernemingsraad wordt onder andere via haar VGWM-commissie betrokken bij de voortgang van het traject ter versterking van de veiligheidscultuur. In september is het jaarlijkse informeel overleg tussen de leden van de raad van commissarissen en de leden van de ondernemingsraad gehouden.

In oktober zijn verkiezingen voor de nieuwe ondernemingsraad bij Omrin gehouden. Er was dusdanig veel interesse van de medewerkers dat bij enkele bedrijvengroepen gestemd moest worden. Het eindresultaat was dat alle twaalf zetels - met een evenredige vertegenwoordiging van de bedrijvengroepen Inzameling & Reiniging, Recycling, Afval & Energie, Commercie & Logistiek en de concernstaf - volledig zijn ingevuld. De nieuw gekozen leden van de ondernemingsraad zijn op 28 oktober geïnstalleerd. In de nieuwe samenstelling bestaat de ondernemingsraad uit een evenwichtige mix van ervaren en nieuwe leden.

Hoofdpijnen financiële ontwikkelingen

Het nettoconcernresultaat van Fryslân Miljeu over 2021 komt uit op een bedrag van € 2.834.000. Daarmee is sprake van een stijging van het resultaat ten opzichte van 2020 met € 1.486.000, toen een nettoconcernresultaat werd gerealiseerd van € 1.348.000. De publieke inzamel- en reinigingsactiviteiten en de commerciële activiteiten (die door BV Fryslân Miljeu Bedrijfservice worden uitgevoerd) laten een stabiele ontwikkeling zien. De stijging van het resultaat ten opzichte van 2020 is het gevolg van groei van de dienstverlening voor de aandeelhouders en van een aantal incidentele baten. In 2021 hebben we eenmalig een meevaller gehad in de transportkosten en hebben we inzamelmiddelen verkocht. Genormaliseerd ligt het resultaat in lijn met het resultaat van 2020. De omzet over 2021 is ten opzichte van 2020 met € 4,8 miljoen toegenomen tot een bedrag van € 42 miljoen (in 2020: € 37,2 miljoen). Deze toename is vooral het gevolg van de groei van de dienstverlening in de provincie Groningen, door uitbreiding van de inzameltaak in de gemeente Het Hogeland (in de voormalige gemeenten Bedum en Winsum) en in de gemeente Westerwolde (in de voormalige gemeente Vlagtwedde) en door de stijging van grondstofprijzen (papier en blik). Het grootste gedeelte van de omzet wordt verkregen uit de dienstverlening van Fryslân Miljeu aan de gemeenten.

De solvabiliteit van Fryslân Miljeu is in 2021 toegenomen tot 31,2% (in 2020: 30,2%). Het werkkapitaal is op balansdatum berekend op € 5,2 miljoen negatief (in 2020: € 5,1 miljoen negatief). De current ratio is op balansdatum berekend op 0,6 (in 2020: 0,4) en de quick ratio is op balansdatum berekend op 0,5 (in 2020: 0,4). In 2022 verwachten we dat de omzet en de solvabiliteit (verder) zullen stijgen. De voor 2022 geplande investeringen zullen zowel uitbreidingsinvesteringen als reguliere vervangingsinvesteringen zijn.

Op basis van periodiek opgestelde liquiditeitsbegrotingen wordt beoordeeld wat de liquiditeitsbehoefte van Fryslân Miljeu is en wordt aan de hand daarvan eventueel financiering aangetrokken. De investeringen in 2021 zijn voor het grootste gedeelte gefinancierd middels financial lease. Fryslân Miljeu voert een beleid om haar renterisico's die voortkomen uit de afgesloten leningen te beperken. De hierbij gebruikte financiële instrumenten zijn erop gericht om de gevolgen van renteschommelingen beperkt te houden.

Een belangrijk risico voor de vennootschap zijn de overeenkomsten met de gemeenten. De omzet en het resultaat uit deze dienstverlening zijn van significante omvang. Het beëindigen van de overeenkomsten door een groot aantal gemeenten kan een behoorlijke impact op de vennootschap hebben. Belangrijk is daarom dat in deze overeenkomsten een opzegtermijn van vier jaar is opgenomen, waardoor de vennootschap de tijd krijgt om de nodige maatregelen te nemen. Een ander risico is de stijgende gemiddelde leeftijd van het personeel. Met het ouder worden van het personeel neemt de kans op gezondheidsrisico's en een dalende inzetbaarheid toe. De vennootschap geeft specifieke aandacht aan deze ontwikkeling door het onderwerp structureel te belichten en het personeel de nodige faciliteiten te bieden om de fitheid te behouden c.q. te verbeteren.

Voor de mogelijke impact op Fryslân Miljeu van de coronacrisis zoals die sinds begin 2020 wereldwijd gaande is, is van belang dat de werkzaamheden van ons bedrijf wat betreft afvalinzameling als vallend onder de vitale processen zijn aangemerkt. Ook in 2021 heeft Fryslân Miljeu geen wezenlijke nadelige gevolgen van de coronacrisis ondervonden.

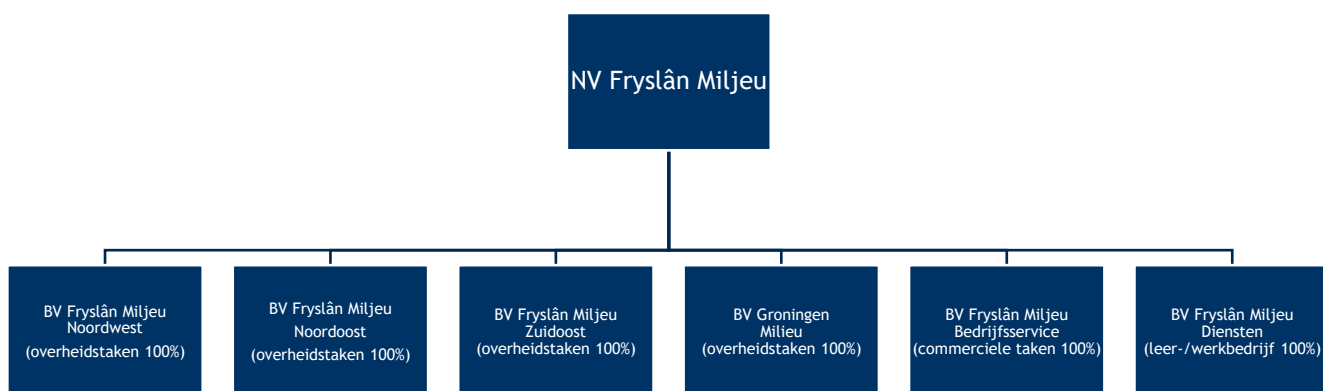
Inmiddels is door de oorlogssituatie in Oekraïne sprake van een nieuwe crisis. Hoe ingrijpend de economische effecten van deze crisis zullen zijn, is op dit moment nog moeilijk te overzien. De impact voor de bedrijfsvoering van Fryslân Miljeu zal naar verwachting niet van substantiële betekenis zijn. Wel zal rekening moet worden gehouden met (verder) stijgende energieprijzen, die zich zullen vertalen in hogere inkoopkosten voor brandstof voorzover geen gebruik wordt gemaakt van duurzame brandstoffen. Verder is in dit verband van belang dat Fryslân Miljeu geen zakelijke relaties onderhoudt met bedrijven in Oekraïne, Rusland en Wit-Rusland.

Ten slotte

Fryslân Miljeu heeft in het afgelopen jaar operationeel en financieel goed gepresteerd. In de samenwerking met onze aandeelhoudende gemeenten staat een optimale balans tussen tarieven, serviceniveau en milieurendement centraal. We mogen concluderen dat we daar in 2021 goed in zijn geslaagd. De keuze van een toenemend aantal gemeenten voor afvalinzameling op basis van diftar doet een flink beroep op ons bedrijf als het gaat om advisering en ondersteuning bij de voorbereidingen voor implementatie. Die uitdaging gaan we graag aan, in het besef dat dit een belangrijke bijdrage kan leveren aan het scheiden van afval in herbruikbare en recyclebare deelstromen en de gewenste reductie van de hoeveelheid restafval.

Afvalsturing Friesland NV, bestuurder
namens deze ir. J.W.G. Vernooij, algemeen directeur
Leeuwarden, 19 mei 2022

Juridische structuur Fryslân Miljeu

Jaarrekening

Geconsolideerde balans voor winstbestemming per 31 december 2021

	31 december 2021		31 december 2020	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Actief				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	28.242		25.263	
Financiële vaste activa	93		199	
		28.335		25.462
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	6.697		3.709	
Liquide middelen	1.795		1.231	
		8.492		4.940
		36.827		30.402

Geconsolideerde balans voor winstbestemming per 31 december 2021

	31 december 2021		31 december 2020	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Passief				
Eigen vermogen				
Groepsvermogen		11.485		9.426
Voorzieningen		64		64
Langlopende schulden		11.514		10.878
Kortlopende schulden en overlopende passiva		13.764		10.034
		36.827		30.402

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021

	2021		2020	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Netto-omzet		41.822		37.230
Overige bedrijfsopbrengsten		232		-
Som der bedrijfsopbrengsten		42.054		37.230
Uitbesteed werk en externe kosten	16.281		12.918	
Lonen, salarissen en sociale lasten	10.523		10.461	
Afschrijvingen	4.442		4.313	
Overige bedrijfskosten	7.209		7.656	
Som der bedrijfslasten		38.455		35.348
Bedrijfsresultaat		3.599		1.882
Financiële baten en lasten		-394		-340
Resultaat voor belastingen		3.205		1.542
Belastingen		-371		-194
Resultaat na belastingen		2.834		1.348

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2021

(volgens indirecte methode)

	2021		2020	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsresultaat		3.599		1.882
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen		4.442		4.313
Mutatie voorzieningen		41		(116)
<i>Mutaties in werkkapitaal:</i>				
Afname/toename vorderingen	(2.988)		(32)	
Toename/afname schulden	3.331		1.470	
		343		1.438
Ontvangen interest				
Betaalde interest	(394)		(340)	
Betaalde winstbelasting	(203)		(16)	
		(597)		(356)
Kasstroom uit operationele activiteiten		7.828		7.161
Investerings materiële vaste activa	(8.274)		(8.696)	
Aflossing financiële vaste activa	65		65	
Desinvesteringen materiële vaste activa	979		687	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		(7.230)		(7.944)
Ontvangsten langlopende schulden	4.336		6.767	
Aflossing langlopende schulden	(3.596)		(2.754)	
Aandelenuitgifte	-		16	
Betaald aandelenkapitaal	(16)		-	
Mutatie rekening-courant krediet	-		(2.116)	
Betaald dividend	(758)		(225)	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		(34)		1.688
Saldo mutatie geldmiddelen		564		905
Liquide middelen vorig jaar		1.231		326
Liquide middelen dit jaar		1.795		1.231
Mutatie		564		905

Algemeen en waarderingsgrondslagen

NV Fryslân Miljeu, statutair gevestigd te Leeuwarden, Hidalgoweg 5, is op 16 december 1998 opgericht en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 1083045.

Activiteiten

De activiteiten van NV Fryslân Miljeu en haar groepsmaatschappijen zijn: het, voor hun deelnemende overheden, komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingstaken, het op een doelmatige en verantwoorde wijze inzamelen, transporteren en (laten) verwerken van afvalstoffen, die vrijkomen uit bedrijfshuishoudingen en het bevorderen van hergebruik en nuttige toepassing van goederen en grondstoffen, die anders als afvalstoffen zouden worden gestort en verbrand en hiermee verband houdende activiteiten en werkzaamheden op een professionele en efficiënte wijze bedrijven en om tegen zo laag mogelijke kosten een zo hoog mogelijk milieurendement te bereiken.

Groepsverhoudingen

NV Fryslân Miljeu staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens, vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW, is onderstaand opgenomen:

Geconsolideerde maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
o BV Fryslân Miljeu Noordwest	Leeuwarden	100%
o BV Fryslân Miljeu Noordoost	Leeuwarden	100%
o BV Fryslân Miljeu Zuidoost	Leeuwarden	100%
o BV Fryslân Miljeu Bedrijfsservice	Leeuwarden	100%
o BV Fryslân Miljeu Diensten	Leeuwarden	100%
o BV Groningen Milieu	Leeuwarden	100%

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuur, aandeelhouders, commissarissen en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. De bezoldiging van bestuurders en commissarissen is toegelicht op pagina 49.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van NV Fryslân Miljeu zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van NV Fryslân Miljeu.

De financiële gegevens van NV Fryslân Miljeu zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de vennootschappelijke jaarrekening. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van onderlinge verhoudingen en transacties.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

De vennootschap past hedge-accounting toe op basis van generieke documentatie. De vennootschap documenteert de wijze waarop de hedgerelaties passen in de doelstellingen van het risicobeheer, de hedgestrategie en de verwachting aangaande de effectiviteit van de hedge. De vennootschap dekt haar renterisico af door renteswaps. Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijs-hedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd.

Op iedere balansdatum wordt bepaald of er een indicatie is voor ineffectiviteit door de kritische kenmerken van de afgedekte positie. In het geval dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de kritische kenmerken van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn, is dit een indicatie dat de kostprijs-hedge een ineffectief deel bevat. In dat geval wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd door het vergelijken van de cumulatieve verandering van de reële waarde van het hedge-instrument met de cumulatieve verandering van de reële waarde van de afgedekte positie sinds het aanwijzen van de hedgerelatie. Ineffectiviteit wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt indien en voor zover uit de kwantitatieve ineffectiviteitsmeting (cumulatief) een verlies blijkt.

Voor de toelichting van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de specifieke postgewijze toelichting. Onderstaand is het beleid van de groep opgenomen ten aanzien van financiële risico's. Tevens worden de financiële derivaten van de groep en de hiermee verbonden financiële risico's toegelicht.

Renterisico

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van de vennootschap te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid vertaalt zich in een gewenst profiel van vastrentende en variabel-rentende posities inclusief liquide middelen.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeveranderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

De materiele vaste activa waarvan de onderneming krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, wordt geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting worden als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien middelen niet vrij ter beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Voorziening jubileumuitkeringen:

Deze voorziening is getroffen voor toekomstige jubileumuitkeringen aan werknemers. De voorziening is berekend door een onafhankelijk actuarieel bureau, op basis van contante waarde van de verplichtingen uit hoofde bij de vennootschap geldende regelingen voor jubileumuitkeringen. Hierbij is rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen en ontslagkansen. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 4,5 %. De looptijd van deze voorziening is langlopend.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Pensioenregelingen personeel

De groep heeft diverse pensioenregelingen die worden gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten een bedrijfstakpensioenfonds en een verzekeringsmaatschappij. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de “verplichting aan de pensioenuitvoerder-benadering”. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder er eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de vennootschap en worden indien van toepassing in de balans opgenomen. Ultimo 2021 (en 2020) waren er voor de groep geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

De beleidsdekkingsgraad van het ABP bedraagt per 31-12-2021 110,2% (31-12-2020: 93,2%). Het ABP heeft een herstelplan opgesteld. In het herstelplan 2015 staat hoe ABP de financiële situatie in 12 jaar tijd kan herstellen. Dit betekent dat eind 2026 de beleidsdekkingsgraad ongeveer 128% moet zijn. Dit is in lijn met de nieuwe regels voor pensioenfonds. Heeft ABP een lagere beleidsdekkingsgraad dan 128%, dan is sprake van een tekort. In het herstelplan staan de maatregelen die het bestuur van het ABP neemt om het tekort weg te werken. Zolang de financiële situatie onvoldoende blijft, moet ABP ieder jaar een nieuw herstelplan opstellen en indienen bij DNB.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten en diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot dat moment in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Netto-omzet

Als de netto-omzet wordt verantwoord de opbrengst van de in het verslagjaar bij deelnemers en derden in rekening gebrachte diensten.

Baten en lasten

De baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar. Op basis van artikel 2 lid 7 van de Wet op de vennootschapsbelasting was NV Fryslân Miljeu als overheidstaken uitvoerende vennootschap t/m het boekjaar 2015 niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. In 2015 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen aangenomen. Vanaf het boekjaar 2016 is ook NV Fryslân Miljeu vennootschapsbelastingplichtig.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarvan de opbrengsten zijn gederfd/waarvan het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Kritische schattingen en veronderstellingen

De onderneming maakt schattingen en aannames omtrent de toekomst. De resulterende boekhoudkundige uitkomsten zullen, per definitie, zelden gelijk zijn aan de werkelijke resultaten. De schattingen en veronderstellingen hebben betrekking op de in de balans opgenomen voorzieningen, worden regelmatig geëvalueerd en zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en overige factoren, inclusief verwachtingen van toekomstige gebeurtenissen die op grond van de omstandigheden als redelijk worden ervaren.

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa

Minimaal eenmaal per jaar wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een individueel vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het desbetreffende actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort bepaald.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Winstbelastingen, ontvangen en betaalde interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2021

Materiële vaste activa

	Containers	Wagenpark	Overig	Activa in uitvoering	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Aanschafwaarde	28.849	22.528	430	1.215	53.022
Cumulatieve afschrijvingen	-14.794	-12.614	-351	-	-27.759
Balans per 1 januari 2021	14.055	9.914	79	1.215	25.263
Investerings	3.691	3.402	-	1.307	8.400
Ingebruikname	-	1.215	-	-1.215	-
Desinvesteringen	-880	-99	-	-	-979
Afschrijvingen	-1.829	-2.586	-27	-	-4.442
Balans per 31 december 2021	15.037	11.846	52	1.307	28.242
Aanschafwaarde	31.086	25.054	430	1.307	58.412
Cumulatieve afschrijvingen	-16.049	-13.208	-378	-	-30.170
Afschrijvingspercentages	6,7%-33,3%	5%-50%	20%		

In de materiële vaste activa zijn containers (inzamelmiddelen) en het wagenpark (voertuigen) begrepen met een boekwaarde van € 14.249.000, die worden gefinancierd door middel van financiële lease. De vennootschap heeft niet de juridische eigendom van deze activa.

Financiële vaste activa

	Overige vorderingen
	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2021	199
Vrijval voorziening	-
Aflossing	-65
Dotatie voorziening	-41
Boekwaarde per 31 december 2021	93

De overige vorderingen betreft een lening verstrekt aan een derde partij. De looptijd is 10 jaar en het rentetarief is 2,5%. Er zijn geen zekerheden verstrekt.

Op de vordering is een voorziening wegens oninbaarheid opgenomen ter grootte van het negatieve eigen vermogen van de derde partij.

Flottende activa

Vorderingen en overlopende activa	31 december 2021	31 december 2020
	€ 1.000	€ 1.000
Debiteuren	4.777	1.710
Aandeelhouders	1.167	795
Belastingen en premies sociale verzekeringen	531	898
Overige vorderingen en overlopende activa	222	306
	6.697	3.709

De vorderingen hebben een looptijd van minder dan een jaar. Op de post debiteuren is een voorziening wegens mogelijke oninbaarheid van € 22.000 (in 2020 € 33.000) in mindering gebracht.

Eigen vermogen

	31 december 2021	31 december 2020
	€ 1.000	€ 1.000
Groepsvermogen	11.485	9.426

Voor een specificatie van het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke balans.

Voorzieningen

Voorziening Jubilea-uitkeringen	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	64	64
Dotatie aan de voorziening	-	-
Onttrekkingen	-	-
Saldo per 31 december	64	64

Langlopende schulden

	31 december 2021			31 december 2020		
	Totaal	Looptijd	Rentevoet	Totaal	Looptijd	Rentevoet
	€ 1.000	> 5 jaar	%	€ 1.000	> 5 jaar	%
			(gemiddeld)			(gemiddeld)
Leningen kredietinstellingen	1.760	-	1,2%	2.400	-	2,0%
Financial lease	12.986	4.369	2,5%	11.605	2.531	3,2%
Totaal	14.746	4.369		14.005	2.531	
Aflossingsverplichting:						
Leningen	-440			-640		
Financial lease	-2.792			-2.487		
Totaal	-3.232			-3.127		
Per saldo	11.514			10.878		

De aflossingsverplichtingen voor het komende jaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. De rente die betaald wordt op de leningen kredietinstellingen is de driemaands euribor plus een opslag van 2,39%. In 2021 is hierop een korting van 0,7% ontvangen. De rente die betaald wordt op de financial lease ligt tussen de 1,8% en 4,5%.

Verstreckte zekerheden

- Verpanding van vorderingen op groepsmaatschappijen. Het totaal van deze vorderingen mag maximaal € 6.500.000 bedragen.
- Verpanding van bedrijfsinventaris van NV Fryslân Miljeu.
- Verpanding van de debiteurenvorderingen van NV Fryslân Miljeu.
- Verpanding van de door NV Fryslân Miljeu gehouden aandelen op naam in het kapitaal van al haar dochtervennootschappen.
- Er mag uitsluitend winst worden uitgekeerd als het garantievermogen groter is en groter blijft dan de afgesproken percentages in de kredietovereenkomst. Er mag alleen winst worden uitgekeerd uit de vrije kasstroom.
- Het garantievermogen dient te allen tijde minimaal 25% te zijn.
- De Debt Service Capacity Ratio dient minimaal 1,3 te zijn.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2021	31 december 2020
	€ 1.000	€ 1.000
Crediteuren	4.471	3.491
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.378	1.862
Schulden terzake pensioenen	126	113
Aflossingsverplichting leningen	3.232	3.127
Aandeelhouders en participanten	120	37
Overige schulden en overlopende passiva	3.437	1.404
	13.764	10.034

Onder de belastingen en premies sociale verzekeringen is een bedrag van € 291.000 terzake te betalen vennootschapsbelasting opgenomen.

Onder de overige schulden is een langlopende positie verantwoord ten aanzien van resultaat op inzamelmiddelen. De looptijd bedraagt 15 jaar.

De maximale rekening courantfaciliteit bij kredietinstellingen bedraagt € 3.000.000.

De verstreckte zekerheden staan vermeld onder de toelichting op de langlopende schulden.

De maximale leasefaciliteit is € 18.000.000. De verstreckte zekerheden staan vermeld onder de toelichting op de langlopende schulden.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Operational lease containers (inzamelmiddelen)	84	113	-
Operational lease wagenpark (voertuigen)	78	118	-
Huur huisvesting	742	87	15
	904	318	15

De leaseverplichtingen van de inzamelmiddelen en de voertuigen is inclusief een bijdrage voor onderhoud en reparatie. De huur huisvesting betreft de huur van kantoorruimte en opslagterreinen.

De Fryslân Miljeu-groep, met uitzondering van B.V. Fryslân Miljeu Diensten, is op basis van de B3-status eigen risicodragers ten aanzien van de WW.

In 2021 zijn investeringsverplichtingen aangegaan voor € 2.731.000.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021

Netto-omzet

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Omzet contracten	34.364	30.331
Overige opbrengsten	7.458	6.899
	41.822	37.230

De omzet contracten omvat de werkzaamheden die voortvloeien uit contracten met bedrijven en dienstverleningsovereenkomsten met de aangesloten gemeenten.

De overige opbrengsten bestaan uit activiteiten die niet direct samenhangen met de omzet contracten. Dit betreft dienstverlening welke via separate contracten zijn geformaliseerd of als losse opdrachten worden gekwalificeerd.

Uitbesteed werk en externe kosten

De kosten uitbesteed werk en externe kosten hebben een directe relatie met de gerealiseerde omzet en overige opbrengsten.

Lonen, salarissen en sociale lasten

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	8.205	8.142
Sociale lasten	1.191	1.272
Pensioenlasten	1.127	1.047
	10.523	10.461

De dekkingsgraad van het ABP bedraagt per 31 december 2021 110,2% (2020 93,2%).

De vennootschap heeft een pensioenregeling afgesloten met het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De opgebouwde aanspraken worden steeds in het betreffende kalenderjaar af gefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling betreft een geïndexeerde middelloonregeling. Op basis van de uitvoeringsovereenkomsten heeft de vennootschap bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers (fte) gedurende het boekjaar kan als volgt worden weergegeven (allen in Nederland):

	2021	2020
Afvalinzameling en reinigingsdiensten	91	91
Overige en ondersteunende activiteiten	74	78
	165	169

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Materiële vaste activa	4.442	4.313
	4.442	4.313

Overige bedrijfskosten

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Overige personeelskosten	553	410
Huisvestingskosten	1.389	1.330
Onderhoud- en reparatiekosten	2.617	3.162
Overige transportkosten	334	270
Overige bedrijfskosten	2.316	2.484
	7.209	7.656

Financiële baten en lasten

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	-394	-340
	-394	-340

Belastingen

De belasting over het resultaat is als volgt te berekenen:

Resultaat voor belastingen	3.205
Niet belastbaar resultaat	1.466
Belastbaar bedrag	1.739

Het niet belastbare resultaat ziet op de inzameling van huishoudelijke afvalstromen.

De belasting 2021 volgens de winst- en verliesrekening is als volgt te berekenen:

Belastbaar bedrag	1.739
15% van € 670.000	100
25% van € 1.069.000	267
	367
Belasting uit voorgaande jaren	4
Belasting volgens de winst- en verliesrekening	371

Vennootschappelijke balans voor winstbestemming per 31 december 2021

	31 december 2021		31 december 2020	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Actief				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	95		127	
Financiële vaste activa	13.333		12.145	
		13.428		12.272
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	4.326		3.007	
Liquide middelen	1.185		705	
		5.511		3.712
		18.939		15.984

Vennootschappelijke balans voor winstbestemming per 31 december 2021

	31 december 2021		31 december 2020	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Passief				
Eigen vermogen				
Geplaatst kapitaal	664		689	
Agio	282		292	
Dividendreserve	3.800		3.785	
Overige reserves	3.907		3.312	
Resultaat boekjaar	2.834		1.348	
		11.487		9.426
Vorzieningen		11		11
Langlopende schulden		1.320		1.760
Kortlopende schulden en overlopende passiva		6.121		4.787
		18.939		15.984

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2021

De vennootschappelijke winst- en verliesrekening is op grond van artikel 2:402 BW in beknopte vorm weergegeven.

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat deelnemingen	2.434	1.348
Saldo overige baten en lasten	400	-
Resultaat	2.834	1.348

Toelichting op de vennootschappelijke balans per 31 december 2021

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

De vennootschappelijke winst- en verliesrekening is op grond van artikel 2:402 BW in beknopte vorm weergegeven.

Grondslag financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van N.V. Fryslân Miljeu. Als de nettovermogenswaarde negatief is, wordt de deelneming op nihil gewaardeerd. Daarbij worden tevens andere langlopende belangen in aanmerking genomen die feitelijk moeten worden aangemerkt als onderdeel van de netto-investering in de deelneming. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorziening voor oninbaarheid.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Containers	Wagenpark	Overig	Totaal
	€ 1.000		€ 1.000	€ 1.000
Aanschafwaarde	36	132	175	343
Cumulatieve afschrijvingen	-	-116	-100	-216
Balans per 1 januari 2021	36	16	75	127
Investerings	-	-	-	-
Desinvesteringen	-4	-	-	-4
Afschrijvingen	-	-3	-25	-28
Balans per 31 december 2021	32	13	50	95
Aanschafwaarde	32	132	175	
Cumulatieve afschrijvingen	-	-119	-125	
Afschrijvingspercentages		14,3%-50%	20%-33,3%	

Financiële vaste activa

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	11.480	9.546
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1.760	2.400
Overige vorderingen	93	199
	13.333	12.145

Het verloop van de deelnemingen is als volgt:

	Deelnemingen in groepsmaatschappijen
	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2021	9.546
Resultaat deelnemingen	2.434
Uitgekeerd dividend	-500
Boekwaarde per 31 december 2021	11.480

Het verloop van de vorderingen op groepsmaatschappijen is als volgt:

	Vorderingen op groepsmaatschappijen
	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2021	2.400
Verstrekkings	-
Aflossingen	-640
Boekwaarde per 31 december 2021	1.760

De vorderingen op groepsmaatschappijen betreffen leningen die zijn uitgezet bij de dochtermaatschappijen. De looptijd en rentebetalingen komen overeen met de voorwaarden tussen de geldverstrekker en N.V. Fryslân Miljeu. De looptijd van de leningen is vijf jaar. De rente die ontvangen wordt op de leningen is de driemaands euribor plus een opslag van 2,39%. In 2021 is hierop een korting van 0,7% gegeven.

Het verloop van de overige vorderingen is als volgt:

	Overige vorderingen
	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2021	199
Vrijval voorziening	-
Aflossing	-65
Dotatie voorziening	-41
Boekwaarde per 31 december 2021	93

De overige vorderingen betreft een lening verstrekt aan een derde partij. De looptijd is 10 jaar en het rentetarief is 2,5%. Er zijn geen zekerheden verstrekt.

Op de vordering is een voorziening wegens oninbaarheid opgenomen ter grootte van het negatieve eigen vermogen van de derde partij.

Vorderingen

	31 december 2021	31 december 2020
	€ 1.000	€ 1.000
Debiteuren	351	363
Aandeelhouders en participanten	563	-
Groepsmaatschappijen	3.277	2.379
Overige vorderingen en overlopende activa	135	265
Balans per 31 december	4.326	3.007

De kortlopende vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Over de rekening-courantpositie met groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal	31 december 2021	31 december 2020
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	689	686
Storting	-	3
Vermindering	-25	-
Balans per 31 december	664	689

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 1.589.000.

De aandelen zijn in handen van in NV Fryslân Miljeu participerende gemeenten.

Het geplaatste aandelenkapitaal is als volgt verdeeld:

Aandelen A	75.051 aandelen à nominaal € 4,53 (nlg 10)
Aandelen B	14.723 aandelen à nominaal € 4,53 (nlg 10)
Aandelen C	40.759 aandelen à nominaal € 4,53 (nlg 10)
Aandelen E	15.793 aandelen à nominaal € 4,53 (nlg 10)

Bij de omrekening van guldens naar euro's is gebruik gemaakt van artikel 2:178c BW.

De door de rechtspersoon voor eigen rekening gehouden 5.483 aandelen A ten bedrage van totaal EUR 24.893 zijn in 2021 ingetrokken. Het verloop gedurende het boekjaar van de door de rechtspersoon voor eigen rekening gehouden eigen aandelen is als volgt:

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	9	9
Toename	16	-
Afname	-25	-
Balans per 31 december	-	9

Agio

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	292	292
Toename	-	-
Afname	-9	-
Balans per 31 december	282	292

Dividendreserve

	Dividend Reserve A	Dividend Reserve B	Dividend Reserve C	Dividend Reserve E	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari 2021	2.945	58	774	8	3.785
Toename uit winstbestemming	385	186	188	5	764
Toename uit agio	9	-	-	-	9
Uitkering dividend	-376	-186	-188	-8	-758
Balans per 31 december 2021	2.963	58	774	5	3.800

De dividendreserves A tot en met C en E zijn gekoppeld aan de aandelen zoals opgenomen onder het geplaatst kapitaal.

Overige reserves

	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	3.312	3.033
Toename van algemene reserves	584	279
Dividendreserve D naar algemene reserve	-	-
Bezit eigen aandelen	9	-
Afname uit winstbestemming	-	-
Balans per 31 december	3.907	3.312

Voorstel tot winstbestemming van het resultaat over het boekjaar 2021

Zoals uit de jaarrekening blijkt, bedraagt het resultaat over 2021 € 2.833.653.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 lid 4 van de statuten wordt de winst uit de besloten vennootschappen toegevoegd aan de dividendreserve.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 lid 5 van de statuten wordt voorgesteld 7% primair dividend over het nominale bedrag van de aandelen en agio uit te keren, zijnde een bedrag van € 66.205.

Voorgesteld wordt om van **dividendreserve A** na uitkering van het primair dividend - overeenkomstig de statuten de winst, groot € 825.304, uit te keren aan de aandeelhouders met letteraandelen A.

Voorgesteld wordt om van **dividendreserve B** na uitkering van het primair dividend - overeenkomstig de statuten het restant van de winst, groot € 124.938, uit te keren aan de aandeelhouders met letteraandelen B.

Voorgesteld wordt om van **dividendreserve C** na uitkering van het primair dividend - overeenkomstig de statuten het restant van de winst, groot € 341.216, uit te keren aan de aandeelhouders met letteraandelen C.

Voorgesteld wordt om van **dividendreserve E** na uitkering van het primair dividend - overeenkomstig de statuten het restant van de winst, groot € 257.972, uit te keren aan de aandeelhouders met letteraandelen E.

Voorgesteld wordt om het resterende resultaat, groot € 1.218.018, overeenkomstig artikel 19 lid 7 aan het eigen vermogen toe te voegen.

Resultaatbestemming voorgaand boekjaar

De jaarrekening 2020 is vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 25 juni 2021. De resultaatsbestemming is vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorzieningen

Voorziening Jubilea-uitkeringen	2021	2020
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	11	11
Dotatie aan de voorziening	-	-
Onttrekkingen	-	-
Balans per 31 december	11	11

Langlopende schulden

	31 december 2021			31 december 2020		
	Totaal	Looptijd	Rentevoet	Totaal	Looptijd	Rentevoet
	€ 1.000	> 5 jaar	%	€ 1.000	> 5 jaar	%
Leningen kredietinstellingen	1.760	-	1,2%	2.400	-	1,2-2,7%
Totaal	1.760	-		2.400	-	
Aflossingsverplichting 1e jaar	-440			-640		
Per saldo	1.320			1.760		

De aflossingsverplichting voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Verstrekte zekerheden

- Verpanding van vorderingen op groepsmaatschappijen. Het totaal van deze vorderingen mag maximaal € 6.500.000 bedragen.
- Verpanding van bedrijfsinventaris van NV Fryslân Miljeu.
- Verpanding van de debiteurenvorderingen van NV Fryslân Miljeu.
- Verpanding van de door NV Fryslân Miljeu gehouden aandelen op naam in het kapitaal van al haar dochtervennootschappen.
- Er mag uitsluitend winst worden uitgekeerd als het garantievermogen groter is en groter blijft dan de afgesproken percentages in de kredietovereenkomst. Er mag alleen winst worden uitgekeerd uit de vrije kasstroom.
- Het garantievermogen dient te allen tijde 25% te zijn.
- De Debt Service Capacity Ratio dient minimaal 1,3 te zijn.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2021	31 december 2020
	€ 1.000	€ 1.000
Crediteuren	169	584
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.111	854
Schulden terzake pensioenen	26	24
Groepsmaatschappijen	4.145	2.246
Aflossingsverplichting	440	640
Overige schulden en overlopende passiva	230	439
	6.121	4.787

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar met uitzondering van de rekening-courantpositie. De rekening-courantpositie ten opzichte van groepsmaatschappijen heeft deels een langlopend karakter. Over de rekening-courantpositie ten opzichte van groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
	Operational lease wagenpark (voertuigen)	43	62
Huur huisvesting	415	51	-
	458	113	-

De leaseverplichtingen van de voertuigen is inclusief een bijdrage voor onderhoud en reparatie. De huur huisvesting betreft de huur van kantoorruimte.

De Fryslân Miljeu-groep, met uitzondering van B.V. Fryslân Miljeu Diensten, is op basis van de B3-status eigen risicodragers ten aanzien van de WW.

Toelichting op de onderscheiden posten van de vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2021

Het gemiddeld aantal werknemers (fte) bij NV Fryslân Miljeu gedurende het jaar bedroeg 24 (2020: 24) (allen in Nederland).

Overige toelichtingen

Bezoldiging van bestuurder en commissarissen

Voor de bezoldiging van commissarissen van de rechtspersoon kwam in 2021 een bedrag van € 42.000 (2020: € 42.000) ten laste van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen.

Voor de bezoldiging van de bestuurder (Afvalsturing Friesland NV) kwam in 2021 een bedrag van € 76.000 (2020: € 76.000) ten laste van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Inmiddels is door de oorlogssituatie in Oekraïne sprake van een nieuwe crisis. Hoe ingrijpend de economische effecten van deze crisis zullen zijn, is op dit moment nog moeilijk te overzien. De impact voor de bedrijfsvoering van N.V. Fryslân Miljeu zal naar verwachting niet van substantiële betekenis zijn. Wel zal rekening moet worden gehouden met (verder) stijgende energieprijzen, die zich zullen vertalen in hogere inkoopkosten voor brandstof voorzover geen gebruik wordt gemaakt van duurzame brandstoffen. Verder is in dit verband van belang dat N.V. Fryslân Miljeu geen zakelijke relaties onderhoudt met bedrijven in Oekraïne, Rusland en Wit-Rusland.

Ondertekening van de jaarrekening

Leeuwarden, 19 mei 2022

Statutair directeur
namens deze

Raad van Commissarissen

_____ J.W.G. Vernooij _____ G. Gerbrandy
president-commissaris

_____ T. van Mourik

_____ P. Stoelwinder

_____ J.H. Veenhouwer

_____ M.H.M. van der Werff

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In artikel 19 van de statuten van NV Fryslân Miljeu zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de winstdeling.

- lid 1 De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering, met inachtneming van het volgende:
- lid 2 De voor uitkering vatbare winst kan slechts worden uitgekeerd voorzover het eigen vermogen groter is dan het gestorte deel van het kapitaal plus de reserves die wettelijk moeten worden aangehouden.
- Uitkering geschiedt na vaststelling van de jaarrekening.
 - Tussentijdse uitkeringen mogen slechts worden toegestaan indien aan de eerste voorwaarde is voldaan.
- lid 3 De reserves zijn als volgt opgebouwd:
- wettelijke reserves
 - overige reserves
 - dividendreserve per serie van letteraandelen.
- lid 4 De winst uit de besloten vennootschappen wordt toegevoegd aan de dividendreserve met inachtneming van het volgende:
- lid 5 Van de winst wordt - met inachtneming van het in de vorige leden bepaalde - aan de aandeelhouders een primair dividend uitgekeerd van 7% over het gestorte nominale bedrag van hun aandelen en agio of zoveel minder als het beschikbare bedrag toelaat. Eventueel wordt het dividend vermeerderd met achterstallig primair dividend.
- lid 6 Met inachtneming van het in vorige leden bepaalde kan de Algemene Vergadering besluiten tot uitkering van de winst op gewone aandelen.
- lid 7 Op de na toepassing van vorige leden resterende winst, worden in aftrek gebracht de niet gedelgde verliessaldi. De alsdan resterende winst wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders in verhouding tot het nominale bedrag van de aandelen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de aandeelhouders en de raad van commissarissen van N.V. Fryslân Miljeu

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van N.V. Fryslân Miljeu te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Fryslân Miljeu op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2021.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2021.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Fryslân Miljeu zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag.
- De overige gegevens.
- Bericht van de raad van commissarissen aan de Algemene Vergadering.
- Samenstelling van de raad commissarissen in 2021.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

2205A0C05F.06/ATG/2

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

2205A0C05F.06/ATG/3

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Leeuwarden, 19 mei 2022

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. M.T. van Opzeeland RA

2205A0C05F.06/ATG/4